

קצו א מ"י מ"ג מה"ל
נקי ממון מלכא ז
מנה שנין או טושע' ח"מ
סימן טל טעף ז:
קצו ב מ"י מ"ג פ"א
הלכה ז ט"ג ט"ג ט"ג
טושע' ח"מ סימן טע
טעף ט:

רבינו חננאל

אדם לא יודע ל' שנים נעשה
נחש הינו מילי בההוא
דלא כדע במודים. אמר
מר רבי אלעזר אומר אף
הנחש ומקש' קיימא לן
דלא קתני אף אלא דהוא
מודע על קיימא. והתנן
ר' אלעזר אומר בזמן שהן
תרבות אין מועדין האם
אין תרבות מועדין הן.
ופרקי' בני תנחש כדתנן
והנחש מועד לעולם. אפר
שמואל א"ר ברשות הרבים
דרס ואכל פטור. טורף
ואכל חייב. פ"י אמר הכה
זה הארי בהמה בידי
ומתה באיורם שלו אכלה
פטור שכן דרכי בעת
שזונה לאכול וקיימא
לן שן ברשות הרבים
שמואל א"ר א"ר ברשות הרבים
דביתא תנין דרבי הארי
לירוס דרין הוא לטורף.
דהיא רבא מצינא צג
(ע"כ) וכתב שו"ת ערוך
ובא זאב וטרף ארי
ורדס כו' ואקשינן על
שמואל והכתיב אריה
טורף בני גורותיו ופירק
בשביל גורותיו כלומר אין
רצונו לאכול אלא להמית
ולאחיל לבניו. וכן שאר
הפטור. והתניא וכן היה
שנכנסה לצדק הניק
וטרפה ואכלה משלם נזק
שלם. ופירק ר' חננאל
דבתא תנא דרבי הארי
נכנסה לצדק הניק והניחה
ובמלכו א' ודרסה ואכלה
משלם נזק שלם. רבינא
אמר כי אמר שמואל
באר תרבות נדחת אמר
אלא מתינתא בארי תרבות
ואליבא דר' אלעזר דאמר
לאו אורחיה הוא ומשונה
הוא. ואקשינן והא קיימא
לן משונה בחצי הניק
לרבנן חצי נזק. ופרקי'
דאריע'. וחוב אקשינן
עליה אז הכי את דקמני
לה גבי תולדה דשן וחננאל
כיצד השן מועדת לאכול
כי צד השן מועדת לאכול
את הראוי לה כו' בני
זולתה דקין בעי ליתניה
פשיא. (פס"ס) [מתני' מה
בין חם למועד שהחם
משלם חצי נזק מגופו
מועד משלם נזק שלם
מן העלייה. מה עלייה
אמר רבי אלעזר מועדה
שבכסותו. במעלה קברי
כית דוד אמר ר' אלעזר
אצל המועד שבמשפחה
מאי נינהו דוד ושלמה.

ד"ר אבא

ד"ר אבא. פירוט שאוכל מחיים
כלמחמין כפרק אלו עוברין
(פסחים דף מט: ושם) ל' ארי דורס
ואוכל ואינו ממתין עד שימות אף עס
האך כו':
והתניא וכן היה. תימה ולוקמה
בזאב דאורחיה לטרוף
ו"ל דמיה סתם קמני זין כזרי זין
בזאב ולא היה מני לשנוי דרכיו
טרפון אחיא דאמר (לעיל ד.י.) משונה
קין כחזר הניק נזק שלם משלם
כ"י תניא מתינתא בארי תרבות
ואליבא דר' אלעזר. לא נקט ר'
אלעזר להאפוקי רבנן ללא לרבותא
נקטיה וה"ק דלא תימא משום
דאורחיה לטרוף משלמת י"ש דלפילו
דודאי לאו אורחיה הוא איכא לחוקמי
דהיינו דלייעד כדמפרש ואילן
ומאותו לרבנן ועוד ו"ל דדוקא מוקין
יתמידי לרבנן ועוד ו"ל דדוקא מוקין
לה כרבי אלעזר משום דמיה סתם
קמני זין כזרי זין בזאב ולר' אלעזר
כיון דהו זני מתינתא לאו אורחיה
לטרוף וימירי מתינתא דלייעד אבל
לרבנן דלאו זני מתינתא נינהו ואורחיה
דזאב לטרוף כי לא אייעד נמי משלם
י"ש וחוב דחוק להעמיד הכרייתא
לזדדים ואז בלא אייעד וארי כלייעד
וא"ת ולמאי דק"ד השמא דהו מולדה

רבי אלעזר אומר בזמן שהן בני תרבות אין מועדין. תימה
דבריש פ"ק דסנהדרין (דף טו. ו) נחש טורף אורחיה הוא וזנוב
כו' ר"א אומר כל הקודם להרוג זכה ומפרש ר' יוחנן בגמ' (שם
טו:): אע"פ שלא המיתו דלן להם מתינתא דלן להם צעלים ואור"י
דכחא גרסינן ר' אלעזר שהוא אחר
ר' מאיר והס' גרסינן ר' אלעזר
שהו קודם ר' עקיבא דקמני בתימה
ר' עקיבא אומר מיהו אכתי קשה
דהתנן והנחש מועד לעולם אליבא
ד"כ' והס' מפרש יש לקוש והוא
שמיטתו אבל לא המיתו לא קסבר
יש להם מתינתא ויש להם צעלים אפי'
אזנא וזמנא ר"ת דהס' דקסבר צעלים
בששלמות כגון ארי גוהדקי שלו
דבענין זה יש להם מתינתא וי"ל
להם להרגם אלא"כ המיתו ומתינתא
דהכא היינו שגידלם צנימן ועוד
יש לחלק דוקא לענין זה יש להם
מתינתא שאין להם להרגם כל הקודם
אלא"כ המיתו אבל לענין אם היוקי
לשלם נזק שלם או לא כזה לא איירי
מיהו אם תשיב מתינתא שלהם מתינתא:
(ו) והוא ר"א ברע במודים. לפי
שמואל לכוזע ווי זקי
זקי כחויא כלשכחן זכז שט
בשכחן זככות (דף יג: ושם) מדה
כנגד מדה וענשה נחש זהו עונשו
שגנאי הוא לו זמה שנעשה נחש:
גליון. ויש מפרשים משום דלמחמין
במדרש (י) שיש עשם כשדרו של אדם
משמנו נזיר לעמיד לזא ואותו עשם
זמון וקשה כל כך שאין האש יכול
לשופי והשמא שכתוב עשם נעשה
נחש אינו חי לעמיד לזא ואין סביר
לומר שיהא עונש גדול כל כך בשביל
עון זה דהא כל ישראל יש להם
חלק לעולם הבא:

רבי אלעזר אומר אף הנחש והוא אגן תנן ר'
אלעזר אומר בזמן שהן בני תרבות אין
מועדים והנחש מועד לעולם תני נחש אמר
שמואל ארי כרה"ר דרס ואכל פטור טורף
ואכל חייב דרס ואכל פטור כיון דאורחיה
למידרס הוה ליה כמו שאכלה פירות וירקות
דהוה ליה שן ברשות הרבים ופטור טורף
לאו אורחיה הוא למימרא דטריפה לאו
אורחיה הוא והכתיב יאריה טורף בדי
גורותיו בשביל גורותיו ומחנך לזבאותיו
בשביל זבאותיו וימלא טורף חורו בשביל
חורו ומעונותיו טריפה בשביל מעונותיו
והתניא (ב) וכן חיה שנכנסה לחצר הניק
טרפה בהמה ואכלה בשר משלם נזק שלם
הכא במאי עסקינן שטרפה להניח הא
אכלה קתני בשנמלכה ואכלה מנא ידעינן
ועוד דשמואל נמי דלמא הכי הוא אמר רב
נחמן בר יצחק לצדדין קתני שטרפה להניח
או דרסה ואכלה משלמת נזק שלם רבינא
אמר כי קאמר שמואל בארי תרבות ואליבא
דרבי אלעזר דאמר לאו אורחיה אי הכי אפי'
דרסה נמי ליחייב אלא דרבינא לאו אשמואל
אחמר אלא אמתינתא כי תני מתינתא בארי
תרבות ואליבא דר' אלעזר דאמר לאו אורחיה
אי"ה ח"נ בעי לשלומי דאייעד א"ה מאי האי
דקתני לה גבי תולדה דשן גבי תולדה דקין
בעי למיתנייה קשיא: **מתני'** (ג) במה בין חם
למועד אלא שהחם משלם חצי נזק מגופו
ומועד משלם נזק שלם מן העלייה:
גמ' (ד) מאי עלייה אמר רבי אלעזר במעולה
שנכנסו וכן הוא אומר ר' יושבב חקיהו ער
אבותיו ויקברוהו במעלה קברי בני דוד
ואמר ר' אלעזר במעלה אצל מעולים
שבמשפחה ומאן נינהו דוד ושלמה ויקברוהו
בקברותיו אשר כרה לו בעיר דוד וישכיבוהו
במשכב אשר מלא בשמים וזנים מאי
בשמים וזנים רבי אלעזר אמר זיני זיני ר'
שמואל בר נחמני אמר בשמים שכל המריח
בהן בא לידי זימה: כי כרו שוחה ללכדני
ופחים טמנו לרגלי רבי אלעזר אמר שחשדרו
מוזנה ר' שמואל בר נחמני אמר שחשדרו
מאשת איש בשלמא למ"ד שחשדרו מוזנה
היינו דכתיב כי שוחה עמוקה זונה אלא
למ"ד שחשדרו מאשת איש מאי שוחה
אמז אשת איש מי נפקא מכלל זונה בשלמא
למ"ד שחשדרו מאשת איש היינו דכתיב
ואתה ה' ידעת את כל עצתם עלי למות
אלא למאן דאמר שחשדרו מוזנה מאי
למות שהשליכוהו לבאר מים (ד) דרש רבא
מאי דכתיב יהיו מוכשלים לפניך בעת
אפך עשה בהם אמר ירמיה לפני הקדוש
ברוך הוא רבונו של עולם אפילו בשעה
אדם שאינו מהוגנים כדי שלא יקבלו עליהן שכר: ויכבוד עשו לו במותו
מלמד שהושיבו ישיבה על קברו פלוגי בה ר'
נתן ורבנן חד אמר שלשה וחד

כחזר הניק ו"ל משום זאב נקט דכיון דלייעד חזר
לשחשדרוהו ביונה. דירמיה כהן הוה וזונה אסורה לכהן: אפילו בשעה שעושיין צדקה. ו"ל י"ש ר"א לנחש (ב) ענמות קאי:
לפניך זו צדקה. שנאמר והלך לפניך לזקן (ישעיה נח:): שהושיבו ישיבה על קברו. לפי שהרבה תורה צוהר לנחש כדלמחמין
זו (שם) שצדקו מן עד כולו מלאו אשם ואשה תינוק ומתוקם שלם היו בקייסים צנומאה
וערה ולא על קברו ממש אלא כדחוק ארבע אמות לליכא לועג לרש:

אף הנחש. מדקמני אף מכלל דל"י אלעזר הוה אינן מועדין: והא
אין סתם ר' אלעזר אומר. נחש הוא מועד לכל בני לא: דרם. שלא
הרבה אלא מחיים אכלה פטור דאורחיה הוא וזן כרה"ר פטור:
טורף. שהרבה ואלכס: מיי. דלאו אורחיה היא ותולדה דקין הוא
ומשלם חצי נזק כרה"ר: דיני
גורותיו. ל"י מכלל גורותיו ילכו.
אלמלא טורף הוא: ומשני בשביל
גורותיו. אורחיה להרוג ולהביא
ולחנניע אבל לטרוף ולאכול הוא
ועלמו כי האי לאו אורחיה: וקפירין
והפסיד והחנך ולצבאותיו. אלמלא
אורחיה להרוג. ונכנס בשביל לזאמו: וסכסכי
ויעלם עורף חורו ומשני
בשביל חורו. אורחיה להרוג ולהביא
לחורו ולהנניע אבל לאכול מיד לאחר
הריגה כי האי דשמואל לאו אורחיה
הוא: ערפה כהמה. והרמזה ואלכה
הכשר: משלם נזק שלם. מדמשלמת
כחזר הניק נזק שלם מכלל דאורחיה
הוא ותולדה דשן היא וזכר"ד ליפטר:
להניע. להנניע אורחיה להרוג:
ועוד דשמואל נמי. דלמח טורף ואכל
חייב אמאי חייב דלמח הכי הוא
דטרף על מנת להנניע ונמלך ואכל
וליפטר: ה"ג אמר רב נתן ללדין
קמני ערפה וקטניה או דרסה ואלכה
משלמת נזק שלם. כלומר הא דקמני
כרייתא טרפה כהמה ואלכה כשר
מרי מילי נינהו טרפה כהמה והניחה
או אכלה כשר על ידי דריסה משלם
נזק שלם: רבינא אמר. לעולם
אורחיה הוא לטרוף ולאכול ושמואל
דמתיב ליה כרה"ר כזרי מתינתא כו'
ולגיבא דר' אלעזר: אי הכי אפי'
דרם נמי למייב אללא. ודאי לרבינא
לאו דשמואל אחמר אללא אי איכא
לאוקמא לרבינא אמתינתא הוא
דמוקמת ליה והכי קאמר רבינא הוא
דקמני מתינתא נזק שלם לאו משום
דאורחיה לטרוף דלפי' כזרי מתינתא נמי
מתינתא: ופרכינן מתינתא נמי
הכי תימא לרבינא חצי נזק כני
לשלומו: אי הכי. דתולדה דקין היא
דמתיב להא מתינתא (לקמן דף ע"ב):
גזי מולדה דשן גזי תולדה דקין
לימני: **מתני'** מן העלייה. ואפי'
אין הנוגט שזה שיעור הנזק דבמועד
כתיב (שמות כא) ישלם שור תחת השור ולא
כתיב ציה דמגופו הנוגט יפרע:
גמ' ויקברוהו במעלה וכו'. כחוקיה
כתיב כספר דברי הימים: וישכיבוהו
במשכב. כחוקיה מלך יהודה: וזי
וני. מניי מניי כזשמים הרבה
כדמתינתא למינהו לזוהי (בראשית
א): כי כרו שוחה ללכדני. כירמיה
הנביא כתיב: עטפס עני למוט.
דאשת איש אית ציה חיוב מיתה אבל
זונה פטורה ליכא מיתה: וכבוד
עשו לו כמותו. כחוקיה כתיב:
ישיבה. תלמידים לעסקו שם כחוקיה:
שגשה. ימים הושיבו שם ישיבה:
זח

א) לקמן ט"ג (ב) לעיל ט"ז.
א) נדרים ט"ז. ממוח קאי: (ג)
ד) נבילקוט אמתא מאי
וזהו: (ה) ג"כ ט: ושם
אמתא דבה: (ו) ש"ך לעיל
במשנה: (ז) מהר"ט.
ח) ש"ך לעיל ט"ג. (ח) בראשית
פרשה כ"ח: (ט) ולפניו שם
למא הכי אללא ר"ס מפסד
כך דלית ממתין עד שימות
מ"ס מוספות שם טע"ע
מוספות חולין פ"א. ד"ה
הדרינן.

תורה אור השלם

- אריה טורף בני גורותיו
- ומחנך לזבאותיו וימלא טורף חורו ומעניו
- נחום ב"ג
- וישכב ויקברוהו עם אבותיו ויקברוהו במעלה קברי בני דוד ויבדו עשר לו בכותו כל יתורה וישכיבוהו וירשלו וימלך מנוחה בנו תחתיו:
- דברי הימים ב' ל"ג
- ויקברוהו בקבריו אשר כרה לו בעיר דוד וישכיבוהו במשכב אשר מלא בשמים וזנים בקברות מעשה והשפר לו שדפה ודרסה על למאד:
- דברי הימים ב' טו ז' תשמע וצדק ומתינתא כי עליהם גידו פחאם כי כרו שוחה ללכדני ופדוס קמונו לרגלי: ירמיהו יח כב
- כי שוחה עמוקה זונה וזכר צדה כרה"ר: משלי כג כו
- ואתה ה' ידעת את כל עצתם עלי לפנות אל תכפר על עונותי וחסאתם מלפניך אל תחיתו ירמיהו מכשילים לפניך קעת אפר עשה דברים: ירמיהו יח כב

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אפילו וכו' ענמות קאי. ג"כ וכו' פ"י רש"י כ"ב דף ט' ע"ב:

מוסף רש"י

שהחם משלם חצי נזק מגופו. אינו נובה אלא מנוף שזר ואם אין זו מלי נזקי ויפסד המומה (בחותבות אח. לעיל טו:). כחוקיה ויתלו את כספו אל חיוי שזה כנגד כל הנזק נוטל נכסים נכסיו (שם) מן המיטע כסכמך מוק, דגני חם כתיב ויתלו את כספך מגופו. וזמעתה כתיב שם ישלם שור (בחותבות אח.). ויהיו מוכשלים לפניך. והי אשם ענמות היה מקלל. שהי מנקהין נפשו (ב"ב ט:).

שעושיין צדקה הכשילם בבני אדם שאינן מהוגנים כדי שלא יקבלו עליהן שכר: ויכבוד עשו לו במותו מלמד שהושיבו ישיבה על קברו פלוגי בה ר' נתן ורבנן חד אמר שלשה וחד

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

יח.

עין משפט
גור מצוה

6) ולקמן (ט"ז, ט) ג' ג' ג'
7) לקמן ט"ז, ד) (לעיל ט'
ט"ז) 8) ולקמן ט"ז, ט' ז' ז'
ט"ז) 9) ולקמן ט"ז, ט' ז' ז'

גליון הש"ס

ג' או לאו בכחו דמי.
ע"י לקמן כג ע"א תוס'
ד"ה ור"י בדלמא דאורייתא
שם דקאזיל ביניה
ביניה. לקמן מד ע"ב:
שם ור"א סבר לה כר'
טרפון. ע"י לקמן דף כ"א
ע"ב טרפ"ה אמר סבר:

רבינו חננאל

ואמרי' ת"ש הירוש' אינו
מועד כר'. ופשוטה היא.
ת"ש תרנגולין שחיו
מחטטין בחבל דלי
ונפסק החבל ונשבר
הדלי משלמין נוק שלם.
ואוקימנא דמאוס בלישה
דלאו משונה וברלי פשיט
רב כובי דקאזיל מיניה
מיניה פי' מיניה א' (דדלי)
כי תרנגול נמק בלישה
שכחבל ומגלגל הדלי עמו
והקישו לקבן ונשבר הדלי
ונפסק החבל בחיטוטו
וכה"א הובא משלם נוק
שלם דהכי ור"א בגופם
הזיק את הדלי ולא
בכוחם אבל אם נפסק
החבל שלא מחמת חיטוטו
ונפל הדלי ונשבר זה דין
צדורות הוא וחצי נוק
הוא דמשלם ואמרי' כי
לא גזנא כגון דקאזיל
מיניה מיניה בעיז פ' ר'
ישמעאל וכן ביה בין ביה
אחר הוא. ובעיא דרבא
לא איפשיטא ריבנא כדון
תיקו. בעי רבא חצי נוק
צדורות מגופו משלם או
מן העלייה. ת"ש כלב
שנטל את התורה והלך
לגורש אבל את התורה
משלם נוק שלם ועל
הגרש משלם חצי נוק.
על הגרש חצי נוק מט'
משום דהוה להו צדורות
ותני עלה פי' תני בכרייתא
ועל הגרש משלם חצי

בספיו לרורות. והלרורות שצרו הכלים והוא לא נגע בכלי. מאן דאמר מועד סבר לה כסומכוס ומאן דאמר אינו מועד סבר לה כרבנן: **ונשבר הדלי.** קס"ד דעל ידי שהיה התרנגול נמק את החבל נמלגלג הדלי ונשבר: **תרנגולת אהבל:** משונה הוא. שאין דרך שן לאכול את שאין ראוי לה וחצי נוק לשלם: **דמאוס בלישה.** שמדובקת בו עיסה. דמאוס לשון לכלוך: **אלא סומכוס היא.** ולעולם נטר תמר מנה אוליין ולרורות הן וסומכוס היא: **בין כמו לכח כמו.** דלי שנמלגלג הו' כמו והאמר שנשבר צדורות הדלי הו' כח כמו: **דבעי רב אשי.** לקמן צשמעתי: **דקא אזיל.** ללי: **מיניה מיניה.** דמאוס ולא נשבר על ידי גלגול למקום אחר אלא הוא דוחפו כל שעה וצשעת שצירה נמי: **קסבר מגופו משלם.** והיינו אינו מועד **לדינו כחם לכל מיני:** **קסבר מעלייה משלם.** והאי מועד דקאמר לאו לנזק שלם אלא לנזקין עליוהי לחצי נוק: **לא צפונגא דסומכוס ורבנן.** ומועד לנזק שלם קאמר: **ועל סהכרה ג"ש.** דהיינו שן. והלקתה גרש הו' צדורות דאינו אלא כמו שהוא מניח כאן הגחלת והוא הולך ודולק למקום אחר והא מתנימין היא צפירקין: **ופני עלה.** דתוספתא (פ"ג ה"א) מגופו משלם להאי חצי נוק: **וסכברא.** משום צדורות כי אורחיהו מחייב לה: **לר' אלעזר.** דאמר צברייתא נוק שלם ואפילו אי סבירא ליה כסומכוס דאמר צדורות ג"ש מגופיה מי אשכחן נוק שלם וכל אורחיה כגון צדורות רבא גופיה לא קמיבעי ליה אלא אליבא דרבנן דאמרי חצי נוק מצעיא ליה אי האי האי כשאר חצי נוק ומגופו או דלמא נטר לאורחיה אזינן וכל כי אורחיה מעלייה הוא אכל אליבא דסומכוס פשיטא ליה לרבא דמעלייה משלם דהא לכל מיני כמועד משוי להו: **אלא כגון דשני צנחלם.** שנטלה צפיו והניחה דהיינו שינוי אלא צעיינן מהכא לא תפשוט דאי צדורות כאורחיהו דכולי עלמא מעלייה משלם והכא צדורות ששינה צהן קמיפלגי וצדורות כי אורחיהו צין ר' אלעזר צין תנא קמא סבירא להו כסומכוס דמוק שלם משלם הלכך הכא דשני צדורות קאמר ת"ק חצי נוק ומגופו משלם דמשונה הוא ותולדה דקין: **ורבי אלעזר סבר כרבי טרפון דאמר משונה קרן נהר הניוק משלם נוק שלם.** והואיל משלם מגופו הוא דמשלם כדאמרינן לקמן (דף כד:) צשמעתי לרבי טרפון משונה קרן נהר הניוק מגופו משלם: **ולא היא.** האי ותסברא דקפרכת ובעית למידק מדריז אלעזר דלאו צדורות כי אורחיהו מניין לאוקמיה לאו דוקא ודחייא הוא דמני לדחוי ולמימר דלאו צדי אורחיה פליגי אלא דשני אכל מגופיה לא תפדוק הכי דהא שפיר מלית לאוקמה צדורות כי אורחיהו וצדורות לרורות מגופו משלם דמאי טעמא מוקמת לה צשינו ורבי טרפון משום דנוק שלם צמדי דאורחיה לא אשכחן מגופו הא לא תיקשי דלעולם צדורות פליגי ורבי אלעזר כסומכוס: **וס"ל כר' דאמר.** לקמן צמועד לר' תמות צמקומה עומדת לקמן צפרק שור שנגח ארבעה (דף מה:) והלכך נצי צדורות נמי אשכחן דחשיב ליה מועד משלם החצי מגופו וכי קמני מגופו אלד תמות: **צמועד מחסילוסו.** כגון צדורות דאורחיהו:

והא חבל משונה הוא. צנחלם אי אדלי קאי איכא לאוקמה צנחל גרוע וישן וצלו דאורחיה הוא ליפסק צחטיטה מועטת שחטטטין למנזן המים צנחל אכל השתא דקאי אהבל ע"כ איירי צנחל חוק דשייכא ציה תשלום אי נמי אי אדלי קאי מיניו לפרש דנפסק היינו שהותר הקשר שהיה ציה הדלי קשור צנחל: **תפשוטו** דלאו בכחו דמי. הוה מני למימר דזיל הכא קמדמי ליה וזיל הכא קמדמי ליה אלא דצנחלו הכי משני שפיר: **ועל הגרש משלם ח"ג.** לקמן (דף כג.) מפרש למי"ד אשו משום חצי על כל הגדיש משלם חצי נוק דחצי לכל הן והוי צדורות לצד ממקום גחלת ולמ"ד אשו משום ממנו על כל הגדיש פטור ועל מקום גחלת חצי נוק צדלדיה אדויי: **נוק שלם מגופו מי אשכחן.** פירוש צדי אורחיה: **במועד מחסילוסו מי שמעת דיה אלא כגון דשני ואייעד.** זו גירסת הקונט' ומפרש כיון דאייעד דהר ה"ל כי אורחיה וכי היכי דצדורות כי אורחיהו שמועדים מתחילתן ח"ג ומו לא הא נמי דשני ואייעד לא חמור ממועד מתחילתו ואין העדאה לצדורות ששינה צהן ומדקמני דמשלם מגופו אלמא לצדורות כי אורחיה נמי מגופו ותפשוט דרבא וקשה דהכי פשיט הא דרבא דלמא צדורות כי אורחיה מעלייה אכל היכא דשני אע"ג דאייעד משלם מגופו לר' תמות צמקומה עומדת ואין לומר דאין הכי נמי דלא אמי למפשט צעיא דרבא אלא צה לומר שיש לייסד צברייתא צע"א דאין זה סוגיות הש"ס ונראה כגירסא דגרס אלא כגון דאייעד ולעולם מני למפשט צעיינן ולא תקשה מידי דרבי אלעזר דלא פליגי צפונגא דסומכוס ורבנן ולא צשני דקאמרינן וצפונגא דרבי טרפון ורבנן אלא תרתייהו כרבנן דסומכוס והכא צדורות כי אורחיהו וצדורות כי אורחיהו פשיט צעיא דרבא דיש העדאה לצדורות דאיירי צדורות כי אורחיהו וכן משמע מדקאמר או דלמא תולדה דרגל היא משמע דאיירי צלל שינוי וכן מדמיימי עלה הידוס אינו מועד דלכי אורחיה מיימי לה לעיל ומימה דלקמן (דף ט"ז.) מוכח דמיירי על ידי שינוי גבי הא דבעי רב אשי יש שינוי צדורות וקאמר ותפשוט מדבעי רבא יש העדאה מכלל דאין שינוי פירוש דאי יש שינוי הכי אחי מרביע נוק לנזק שלם וכן לקמן פריך והא משונה הוא משמע דאי הוה מוקמא פלוגתייהו בעדאה ניחא משמע דבעיא דרבא על ידי שינוי איירי ונראה דבתרתייהו מצעיא ליה אם יש העדאה או לאו דאי יש העדאה צדורות כי אורחיהו גם על ידי שינוי יש העדאה צקן כתיבה ואי אין העדאה צדי אורחיהו גם ע"י שינוי אין העדאה דע"י העדאה לא הו' טפי מכי אורחיה ומה שפ"ה דבעי דיש העדאה לא שייך לאוקמה צדי אורחיה דכיון דהוי אורחיה מה לי פעם ראשונה מה לי פעם רביעית לאו פירכא הוא כיון דמייה רחמנא לקרן צחצי נוק שייכא ציה העדאה: **אלא**

יד א ב ג מ"י פ"ב מהל'
מקי ממון הלכה יד
ועיין בהשגות ובמ"מ סג'
ע"ש פו עוש"ע ח"ת ס'
ש"ע ספיק א' וע"ש:

מוסף רש"י

משונה קרן בחצר
הניזק. קרן תמה וכל
מולומיה קרי משונה,
הואיל ישנו את וסמן שלא
היו דקין לקי (ועי' י"ד).

רבינו חננאל (המשך)

נוק מגופו. ש"מ מגופו
משלם. ואקשי' אי הכי לר'
אלעזר דאמר (על הגרש)
נוק שלם מגופו. והא
דר' אלעזר לא אשכחן
לה כהדיא היכא איתמרא
מיהו סתברא דרביש
מיירי. ופרקי' אלא כגון
דשני בהא גחלת. פי'
דאריה אריה ור' אלעזר
סבר לה כר' טרפון דאמר
משונה [קרן] בחצר הניזק
נוק שלם. ודחי' לה ואמר
ולא היא אלא ר' אלעזר
סבר לה כסומכוס דסבר
צדורות נוק שלם. וסבר לה
כר' יהודה דאמר צד תמות
במקומה עומדת וכי קמני
מגופו לדברי הכל לרבנן
פשוטה היא ולר' אלעזר
מצד תמות בלחוד קמני
מגופו ודחיי' שהוא מועד
מן העלייה כר' יהודה.
והא דרבי יהודה בסוף פי'
שור שנגח ד' ור' שורשים
הלכה קשור בעיניו כו' ע'
ר' יהודה אומר תם חייב
מועד פטור (גמ') אמר רב
דאב בר אבהו לא פטור
ר' יהודה אלא צד העדאה
שבו אבל צד תמות
במקומה עומדת. ודחי'
ר' רב חמא להאי סברא
ואמר אימור דשפעת ליה
לרב יהודה האי סברא
ברקן (ליה) [דשייכא
ביה] תמות ומועדות
אבל בשן ואש דמועדין

א) אולי צ"ל מייה דתרנגול.
ב) נבמ' ר' קמח נביה דרב
אש.